

Til Label.

Sporet ved Folkemødet i Allinge

I har måske lagt mærke til forskellige QR-mærker rundt omkring i Allinge.

Har du en smartphone eller andet, der kan aflæse QR-koder, så kan du læse interessante ting omkring stedet, hvor du står.

De første QR-mærker blev opsat for flere år siden af Landbrug & Fødevarer i samarbejde med Byforeningen og ASTE (Allinge-Gudhjems Sammenslutning af Turist- og Erhvervsvirksomheder).

Da ASTE blev opløst for et par år siden, så svævede fremtiden for QR-mærkerne i det uvisse, idet web-adresserne blev opsagt ved samme lejlighed.

Med ca. 65.000 opslag om året via QR-mærkerne mente Allinge-Sandvig Byforening, at det var synd at idéen døde, da så mange benyttede sig af muligheden for at lære mere om Allinge.

Allinge-Sandvig Byforening overtog derfor ansvaret for videreførelsen, samt opdatering af QR-mærkerne. Så nu ligger alle data på Byforeningens server, og er dermed sikret for fremtiden.

Så når I næste gang kommer ned ved Allinge havn, så kig på havnefogedens bygning, der hænger en folder, som viser turen rundt, samt de først QR-mærker.

Herfra kan du så gå turen rundt på de ca. 4 km, og se de spændende steder og læse om deres historier.

Er du dårligt gående eller ikke i Allingeområdet, så kan turens QR-mærker opleves via denne web-adresse:

<http://allinge-sandvig-byforening.dk/sporet/sporet.htm>

BYTROMMEN

September 2019

Medlemsblad for

Allinge-Sandvig Byforening

Indhold

	Side
Åbningstider	2
Foreningens arrangementer	3
Badelyet på Næs brugt som shelter	3
Nyt fra formanden	4
Bjarne Larsen	4
Ny dato for kontingentindbetaling fra og med 2020	5
Kontingentindbetalinger i Granitten	5
Udstillingen om russerne på Bornholm 1945-46	6-7
Vil I ikke nok rejse hjem?	8
Badelyet på Næs	9-11
Svend Klausen	12-14
Allinge-Sandvig Byforenings bestyrelse	15
Sporet ved Folkemødet i Allinge	16

Åbningstider for Allinge-Sandvig Byforening

på Kærnehuset, Kirkeplads 2, 1. sal th., Allinge.

I perioden 1/1- 15/5 og 1/9-31/12.

1. onsdag i måneden kl. 15-18.

2. og 4. tirsdag i måneden kl. 19-21.

Alle er velkomne. Der er dog lukket ved evt. arrangementer!

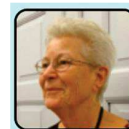
Mail: post@allinge-sandvig-byforening.dk

Web: www.allinge-sandvig-byforening.dk

MobilePay: 47854

Forside: Besøg af russerne den 8. maj 2019. Foto: NW

Allinge-Sandvig Byforenings bestyrelse

Lene Vinberg

Formand

30 18 19 74 vinberg.lene@gmail.com

Anders Koefoed Larsen

Næstformand

40 32 20 02 akl@sport.dk

Michael Darre

Kasserer / IT

40 10 19 18 michael@darre.dk

Hans Jensen

Bestyrelsesmedlem

22 17 02 69 peo@city.dk

Flemming Truelsen

Bestyrelsesmedlem

40 56 48 58 lt-ft@mail.dk

Maj-Britt Nordmaj

Bestyrelsesmedlem

22 77 29 77 majbritt.nordmaj@gmail.com

Steen Gornitzka

Bestyrelsesmedlem

31 44 19 03 granitten@mail.dk

Arne Bech

Suppleant

53 64 34 18 arneogirenebech@gmail.com

Anne-Mette Stampe

Suppleant

51 52 62 72 ams@amstampe.dk

havde aldrig hørt om program 3, TV 1 og 2 og elektriske skrivemaskiner. Kunstige hjerter, kaffemaskiner, jettfly, yoghurt, elektriske tandbørster, satellitter, lykkepiller og ørenringe til mænd, (som ikke var sømænd).

Førhen var service porcelæn, noget man helst skulle have 12 stykker af. Nu er service, eller som det hedder på engelsk service, noget man kan få på kommunkontoret. Dengang var det godt - ikke at være for fed. Nu er det bare fedt - ikke at være for fed.

Vi er kommet fra storvask til hjernevask!

Omkring 1940 kostede en pakke cigaretter og et ugeblad 50 øre og mad til en hel familie ca. 30 kr. om måneden. Vi er fra en tid med Richs kaffeerstatning, rationeringsmærker, gengas til biler og opsparingen "Julens glæde" - nu har vi rotteræs, rockmusik og gevinstopsparing, Lotto og internet.

Vi voksede op med sovs og kartofler og brød. Nu er det pasta, pizza og hamburger med pommes frites fra McDonald - pulverkaffe eksisterede slet ikke. Aldersrentenydere er blevet til folkepensionister, og rengøringskoner er blevet til serviceassistenter.

Vi er fra før telefax, fjernstyring og den ny Lillebæltsbro. Vi havde ikke kiropiratorer eller supermarkeder, mejetærskere eller mal-kemaskiner. Vi er fra før stregkoder, sygeforsikring, genteknologi, kollektiver og "Christiania". Vi er fra en tid uden hårde hvidevarer, charterrejser, genbrugsbutikker, bistandshjælp og mobiltelefoner.

Vi er fra før, under og efter Berlinmuren og den kolde krig. Vi har set pigernes skørter til anklerne, til læggene, til knæerne og midt på låret - og hele vejen ned igen!

Men vi har overlevet! Er det ikke grund nok til at feste?

TILLYKKE!!

AKL

Foreningens arrangementer

September

Lørdag den 14. kl. 15-18

Åbent-hus-arrangement.

Søndag den 15. kl. 14

Tur til Helleristningerne med Michael S. Thorsen. Mødested: Parkeringspladsen ved Hammersholm.

Oktober

Tirsdag den 15. kl. 19-21:30

Foredraget om Bohnfamilien med efterkommer Jørgen Bohn Christoffersen.

November

Onsdag den 13. 13:30-16

Foredrag med Conny Ogareck "Om hvorfor Bedste er så fed", barndomserindringer fra Allinge 1951-1967.

December

Onsdag den 4. kl. 19-21

Foredrag med Jesper Vang Hansen om en spændende historie fra Hammershus Birks Tingsted.

Januar

Tirsdag den 21. kl. 19

Generalforsamling.

Badelyet på Næs brugt som shelter

Nyt fra formanden

Endnu en dejlig sommer er ved at være slut. Så nu tager vi arbejdstøjet på igen her i byforeningen og i lokalarkivet.

Vi starter med åbent arkiv onsdag den 4. september 2019 fra kl. 15-18. Alle er meget velkomne.

Vi glæder os til at se rigtig mange i løbet af efteråret og vinteren. Måske bare gerne for at se, hvad vi har og få en snak om, hvad vi arbejder med eller finde oplysninger om slægtninge og steder i Allinge-Sandvig mm.

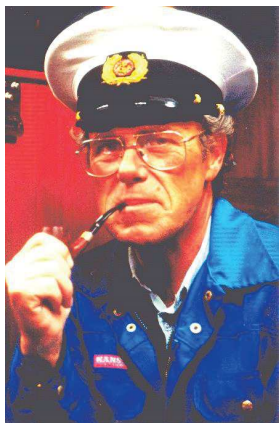
Du kan altid finde informationer og nyheder på vores hjemmeside www.allinge-sandvig-byforening.dk

Vi har stadig mange tusinde billeder af glasplader fra lokale fotografier, især fotografierne Kjøller, som vi meget gerne vil have sat navne på personerne på billederne. Billederne ligger på en PC i lokalarkivet, som alle har mulighed for at komme og bruge og se billederne. Vi hjælper også meget gerne.

Som altid og tidligere nævnt mangler vi mange hænder til at hjælpe os i arbejdet med at registrere arkivmateriale. Så kom og få en snak om, hvordan du kan hjælpe os.

Velkommen
Lene Vinberg

Bjarne Larsen

Bjarne Pickering Larsen (f. 5/9 1941 – d. 12/4 2019) var en flittig hjælper i vores avisgruppe. Ugen efter vores næstsidste arbejdsdag i foråret 2019 døde Bjarne pludseligt. Han har lånt foreningen mange billeder og givet mange oplysninger om Allinge og om skibene, der kom i hans periode som havnefoged.

Vi kommer til at savne ham i gruppen, og atter har vi mistet en masse viden!

AKL

ge-Gudhjem kommunes sekretariat. Samtidig byggede familien "Burgundia", en restauration som Käthe ledede med stor succes i 11 år.

I fritiden (hvornår var mon det?) blev han formand for ASTE (Allinge-Sandvig Turist- og Erhvervssammenslutning). Her var han med til at bygge Bølgebadet, men mest bemærkelsesværdigt var det vel, at han var primusmotor i oprettelsen af ruten Rønne-Sassnitz under daværende DDR regime. Også ruten til Simrishamn fik han op at stå igen!!

Som I kan se, så var det en **MEGET** energisk mand vi har mistet – og som vi vil savne!

Jeg vil slutte denne omtale med at referere en tale fra hans erindringer – som vi for øvrigt har i Byforeningen:

TIL ALLE OS FRA FØR 1940

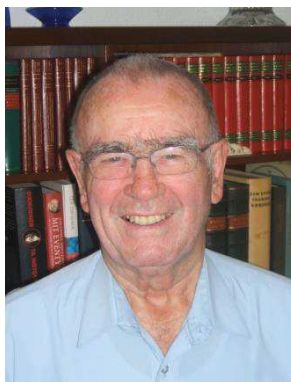
Vi har overlevet! - og det er helt godt klaret, når man tager i betragtning af, hvad vi har været vidner til!

Vi blev født før fjernsyn, før penicillin, poliosukker, færdigretter og fast-food, før plastic, kontaktlinser, skateboards og P-piller. Vi kom før radar, dankort, atomspaltning, knallerter, kuglepenne og sygesikringskort - før strømpebukser, kildeskat, elektriske tæpper, CO₂-afgift og før strygefrit tøj og vaskemaskiner, og vi er fra før mennesket kunne gå på månen og før landbrugets gylletanke. Dengang var vi først forlovede, så blev vi gifte og boede sammen. Så fik vi børn - hvor er vi dog gammeldags.

Før var hjælpen i huset et familiemedlem, en pige eller en rengøringskone og ikke en hjemmehjælper eller et privat firma. Teenagers var ikke opfundet, og dronningen, det var hende, som var gift med kongen.

Vi er fra før kvindelige præster, hjemmegående husfædre, homoseksuelles rettigheder, PC-ere og CD-ere og før karrierelivsstil. Vi er fra før plejehjem, gruppeterapi og selvhjælpsgrupper. Vi

Svend Klausen

Svend Emil Klausen f. 14/3 1928 - d. 7/6 2019. 91 år gammel.

Jeg besøgte Svend onsdag den 29. maj, og ugen efter døde han.

Han var lige til det sidste meget vidende og meget interesseret i Byforeningens arbejde. Hans enorme aktivitet præger også hele hans liv, et liv der bragte ham mange venner.

Svend var adopteret af Olga og Emil Klausen i Sandvig. Derfor havde han hele sin opvækst i Sandvig, hvor hele byen, stranden og Hammerknuden var hans legeplads – en opvækst som Svend huskede med stor glæde i hele sit liv. Der var også pligter som avisbud og arbejde i familien. Svend blev aktiv i modstanden mod tyskerne bl.a. som uddeler af illegale blade og sprængning af tyske robåde ved Hammersøen. Derefter blev han kok og jungmand (dæksdreng) på galeasen "Prøven". I den periode oplevede han bombardementet af Rønne, og senere sejladsen med tyske krigsfanger til Kolberg, og med russiske soldater til Rønne. Disse oplevelser har vi fået ham til selv at omtale på en DVD, som senere lægges på Byforeningens hjemmeside.

I 1946 gik Svend ind i marinen og gennemgik en lang uddannelse – fuld af mange oplevelser rundt omkring i verdenen. Tiden i marinen sluttede den 31. maj 1961.

Derefter gik han i land og blev inspektør i arbejdsgiverorganisationer, og her blev der også tid til studier.

Bornholm, og navnlig Sandvig trak dog!!! Derfor brød nu hele familien op (Käthe og sønnerne Kim og Bo) og flyttede til Sandvig. Her tiltrådte han en stilling som fuldmægtig og leder af Allin-

Ny dato for kontingentindbetaling fra og med 2020.

Måned	Indbetalinger	Totaler	%	
januar	29			
februar	65			
marts	38	132	62%	
april	60			
maj	8			
juni	5			
juli	1	74	35%	
Mangler	5	5	3%	
1/4 var en mandag				
5 indbetalinger der kom 1+2/4, er talt med under marts				

Det årlige kontingent skal være indbetalt den 1. marts.

Vi kæmper desværre med en vis træghed omkring de årlige indbetalinger.

Som I kan se i skemaet, så havde kun ca. 62% betalt til tiden, som var den 1/4 i år.

Efterfølgende har yder-

ligere ca. 35% betalt, flere efter mange rykkere.

Derfor flytter vi indbetalingsdatoen til 1. marts, så vi ikke fortsat skal være halvt gennem året, før alle indbetalinger er på plads.

Michael Darre, kasserer

Kontingentindbetalinger i Granitten

Gennem mange år har Helle og Steen Gornitzka været venlige, at tage mod kontingentindbetalinger til Byforeningen i deres forretning Granitten.

Dette vil Byforeningen gerne sige dem mange tak for!

Da de afhænder forretningen, vil dette ikke længere være muligt. Fremover kan der selvfølgelig stadig indbetales til Byforeningens bankkonto samt MobilePay, som det fremgår af hjemmesiden.

Men ønsker du at betale med kontanter (lige penge), så kan det også lade sig gøre, på dagen når vi holder generalforsamling.

Kan også altid ske i lokalarkivet, når det er åbent.

Husk deadline for kontingentindbetalinger er den 1. marts.

Michael Darre, kasserer

Udstillingen om russerne på Bornholm 1945-46

Ambassadøren (th.) overrækker mig gaven. Tolken er klar til at oversætte.

Derfor kunne vi den 8. maj 2019 invitere alle de russiske gæster samt de danske deltagere til en udstilling i det store mødelokale i Kærnehuset. Her havde vi opstillet 8 plancher med billeder og avisudklip.

Foruden de mange billeder af de russiske soldater og deres aktiviteter, havde jeg

På forsiden af denne "Bytrommen" kan du se kransenedlæggelsen på den russiske kirkegård i Allinge den 8. maj 2019.

De sidste år er den russiske ambassade kommet med ca. 4 diplomatbiler. Samtidig er der kommet flere sejlbåde fra Kaliningrad, og både besætningerne og diplomaterne deltager i en højtidelig kransenedlæggelse.

I 2008 lovede vi den russiske ambassadør at arrangere en udstilling om russernes besøg i 1945-46.

Den russiske forsvarsattaché nærstuderer billederne.

står der kl. 7. I er velkomne, men tag jeres affald med, når I går. Strandfester og aftenhygge på Næs giver ind imellem nogle mindre velkomne efterladenskaber. Flasker, kapsler og skod. Alle er velkomne, men brug dog den sandbøtte, der står ved siden af lyet til jeres skod og tag pizzabakker, flasker og dåser med hjem, eller put dem i den affaldskurv Vej og Park har stillet op på stranden til det samme.

Vi er meget enige om, at det badely er et stort fremskridt for bade-stranden på Næs, og vi takker Sparekassen Bornholm, Fabrikant Ruth og Paul Jørgensens Mindefond, Brdr. E., S. & A. Larsens Legat, Bornholms Brand, Nordeas Rønneafdeling samt Bornholms Regi- onskommune for støtte. Vi er mange der nyder den hver dag HELE året.

På badeklubbens og Allinge-Sandvig Byforenings vegne.

Gerd Lyng

samlet mange avisudklip med de utallige besøg, der var foreta- get på kirkegården igennem årene.

Den russiske ambassadør Vladimir Barbin var meget glad for ud- stillingen, og skænkede foreningen en CD med skrivelser mellem den danske og den russiske regering i 1945-46. Heldigvis fulgte der også oversættelser med (se efterfølgende eksempel).

Gæstesejlerne fra Kaliningrad.

Besøget ved åbningen var overvældende!

Samtidig var det os en glæde, at kunne byde på et lille traktement, som var sponsoreret af Super Brugsen i Allinge.

Vi fik også besøg af Dan- marks radios Josephine Marcher, der lavede et indslag til DR's hjemme- side. Denne side var me- get flot, og jeg så flere til- skuere benytte siden som oplæg til at besøge udstil- lingen.

Efterfølgende har vi haft åbent for udstillingen flere gange. Ligeledes har der været gæstebesøg fra flere sider.

1945-46 var en speciel tid for Bornholm. Denne udstilling var en speciel fornøjelse for os! Filerne med alle billeder og avisudklip vil efterfølgende blive over- leveret til den russiske ambassade, der måske vil benytte dem til en udstilling i 2020.

Sponsor:

AKL
Foto: Niels Westh

Vil I ikke nok rejse hjem?

ENGELIGE DANSKE GESANDTSKAB.
MOSKVA.

J. Nr. 67.

Moskva, den 28. Februar 1946.

Hr. Udenrigskommissar,

I Henhold til Instruktion fra min Regering har jeg den Åre at underrette Deres Excellence om følgende:

I Begyndelsen af Maj Maaned 1945 kom Dele af den sejrtrætte røde Armé til Bornholm som Danmarks Forbundsfuldbyr for at bortdrive de tyske Okkupanter. Da Resterne af det danske Forsvar var blevet afvåbnet af den tyske Besættelsesmagt den 29. August 1943, kunde den Hjælp, der fra dansk Side ydedes ved Landets Befrielse, kun ske ved Modstandsbevægelsens Organisationer. Efter den tyske Kapitulation er den danske Forsvarsmagt blevet genoprettet og er nu i Stand til at løse de Opgaver, som siden Befrielsen har været udført af sovietrussiske, amerikanske og britiske Styrker. De faa amerikanske Tropper, som har været i Danmark, har forlængst forladt Landet. De britiske Tropper er blevet væsentligt reduceret, og de resterende Styrker har som Hovedopgave at afslutte Desarmeringen af de af Tyskerne anlagte Flyvepladser, at tage Vare paa den paa disse Pladser forefundne militære Udrustning og at uskadeliggøre Ammunition m.m., hvortil særlig uddannet Mandskab kræves. Danske Tropper vil i Løbet af ganske kort Tid være tilstrækkelig indøvet til at udføre de her henhørende Opgaver, som ikke allerede maatte være fuldført af britiske Tropper. I denne Forbindelse bemærkes, at den danske Regering i Oktober Maaned f.A. har rettet en Henvendelse til den britiske Regering, der har givet Tilsagn om, at de resterende britiske Styrker vil blive trukket tilbage fra Danmark, saa snart de har løst de specielle og klart afgrænsede Opgaver, der staar i Forbindelse med Afviklingen af den tyske Besættelse, og hvis Løsning ogsaa er i dansk Interesse. Ligeledes vil den danske Forsvarsmagt nu være i Stand til at løse de militære Opgaver, der maatte melde sig paa Bornholm. Den danske Regering vilde derfor meget paaskønne, om ogsaa den sovietrussiske Regering maatte være enig i, at disse Opgavers Varetagelse overgaar til den danske Forsvarsmagt.

Modtag, Hr. Udenrigskommissar, mine fornyede Forsikringer om min mest udmærkede Højagtelse.

Hans Excellence

Udenrigskommissar Molotov,

Etc. Etc. Etc.,

Moscow.

Badelyet på Næs

“Hvorfor sidder I dog herude i regnen?”

Jeg passerer Næsstranden på min løbetur, som jeg har gjort jævnligt igennem godt 30 år. Det er sensommer 2017.

“Gråsælerne” kaldte de sig. De havde i nogle år samlet sig til morgenbadning kl. 7 hver morgen i sommerhalvåret. Uanset vind og vejr. Den dag fejrede man ovenikøbet en af de mange fødselsdage. Gerne med en lille skarp. Men festen endte oppe under et træ på græsset, for det øsregnede.

“Det kan ikke være rigtigt, at der ikke er råd til et lille halvtag et eller andet sted her på stranden”, tænkte jeg. Det må der gøres noget ved.

Så jeg satte mig ned og tegnede det badely, der lige akkurat ville passe ind i strandbilledet uden at skæmme, og Bornholms regionskommunes tekniske afdeling i Tejn var meget imødekommende over for idéen. Der var bare lige det med pengene!

Så er der jo heldigvis noget, der hedder fonde. Der måtte bestemt være nogen af dem, der ville hjælpe en flok morgenbadere med at overleve blæst, regn og kulde.

En række ansøgninger vinteren igennem endte med, at vi fik indsamlet de 95.000 kr. et badely i træ ville koste. Allinge-Sandvig Byforening stod bag, BRK godkendte, og K2-byg gik i gang sidst på sommeren. Lyet blev indviet sidst i oktober 2018, og bare fordi det stod der, fortsatte badesæsonen efterår og vinter til ind i forår og en ny sommer 2019. I foråret fik vi endda hjælp fra Teknisk afdeling til et støbt gulv, så vandet ikke eroderede sandgulvet, når det stormer, og Østersøen sniger sig ind over stranden og klipperne.

Vi er MEGET glade for vores badely.

Man kan lægge sit tøj fra sig, uden at det bliver vådt eller blæser væk. Man kan stå i læ i nærmest en hvilken som helst vindretning, og man kan sludre på bænken, indtil morgenkaffen derhjemme trækker. Og så møder man nye venner. Badelyet er åbent for alle.

I badelyets første sommer gik det op for os, at nogle af øens turister forveksler det lille sorte træhus og bænke med et shelter. Især i forbindelse med Folkemødet i år har vi mødt soveposegæster, når vi